

Referanser:

Arkivsak: 26/01081-2

Saksdokumenter:

Søknad fra Kraftverket menighet om godkjenning som valgmenighet i Den norske kirke

Uttalelse og vurderinger fra Kirkelig fellesråd i Oslo

Uttalelse og vurderinger fra Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd

Søknad fra Kraftverket menighet om godkjenning som valgmenighet i Den norske kirke

Sammendrag

Kirkerådet har mottatt søknad fra Kraftverket menighet om godkjenning som valgmenighet i Den norske kirke. Kraftverket menighet er i dag tilknyttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke og beskriver seg som en etablert luthersk menighet med gudstjenesteliv, forkynnelse, trosopplæring, diakoni og aktiv deltakelse fra lekfolk.

Menigheten begrunner søknaden med at endringer i rammebetingelser og kirkelig praksis har gjort det vanskeligere å videreføre menighetslivet innenfor tidligere tilknytning, samtidig som den ønsker å stå i et bredt evangelisk-luthersk kirkefellesskap. Kraftverket menighet sier i søknaden at Den norske kirke fremstår som et naturlig kirkelig tilknytningssted, forutsatt at menighetens teologiske, organisatoriske og kulturelle identitet kan videreføres innenfor ordningen for valgmenigheter.

Saken vurderes etter Regler om ordning for valgmenigheter, fastsatt av Kirkemøtet 13. april 2024. Etter regelverket er det Kirkerådet som godkjenner opprettelse av valgmenigheter, og berørte instanser lokalt og regionalt skal gis anledning til å uttale seg. Oslo bispedømmeråd har støttet at Kraftverket sender søknad til Kirkerådet. Kirkelig fellesråd i Oslo har stilt seg positiv til at Kraftverket blir valgmenighet i Den norske kirke med representasjon i fellesrådet.

Regelverket stiller blant annet vilkår om at dåpen er eneste forutsetning for medlemskap, at valgmenigheten deler Den norske kirkes visjon, at den har vigslet prest med ansvar for Ord og sakrament, at den tar ansvar for alle kirkelige handlinger for medlemmene, og at den har et forsvarlig økonomisk fundament.

Søknaden oppfyller i hovedsak vilkårene i reglene om valgmenigheter. Før opprettelsen kan tre i kraft, må det avklares hvordan valgmenigheten skal løse oppgaver knyttet til registrering av kirkelige handlinger, innmeldinger og utmeldinger, arbeidsgiveransvar og eventuell oppløsning. Det anbefales at Kirkerådet godkjenner Kraftverket menighet som valgmenighet med virkning fra 1. januar 2027, forutsatt at nødvendige avtaler og avklaringer foreligger før ikrafttredelse.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet godkjenner opprettelse av Kraftverket menighet som valgmenighet i Den norske kirke, med virkning fra 1. januar 2027, forutsatt at nødvendige avtaler og avklaringer foreligger før opprettelsen trer i kraft.
2. Valgmenigheten opprettes som et ikke-geografisk sokn og underlegges tilsyn av Oslo biskop.
3. Valgmenigheten knyttes organisatorisk til Oslo bispedømme og det prostiet den geografisk hører til.
4. Valgmenigheten knyttes til Kirkelig fellesråd i Oslo, med representasjon i fellesrådet.
5. Valgmenigheten skal ha et menighetsråd valgt av medlemmene. Ved opprettelse midt i valgperioden velges menighetsrådet av menighetsmøtet, i tråd med kirkevalgreglene så langt de passer.
6. Valgmenigheten skal ha en vigslet prest som er ansvarlig for forvaltning av Ord og sakrament. Eventuelle fullmakter til gudstjenesteledelse og sakramentsforvaltning for andre enn vigslet prest må avklares med Oslo biskop innenfor gjeldende regelverk før opprettelsen trer i kraft.
7. Spørsmål om hyrdeordning, gudstjenesteledelse, språklig tilpasning av liturgi og bruk av liturgiske klær behandles av Oslo biskop innenfor biskopens tilsyns- og liturgimyndighet og gjeldende ordninger i Den norske kirke.
8. I medhold av Regler om ordning for valgmenigheter § 7 gjør Kirkerådet unntak fra kirkeordningens bestemmelser om sokn, så langt bestemmelsene ellers ville kommet til anvendelse for Kraftverket menighet som valgmenighet.

Unntaket innebærer at opprettelsen av Kraftverket menighet som valgmenighet ikke medfører plikt til å etablere kirkebygg etter kirkeordningen § 19 andre ledd.

9. Før opprettelsen trer i kraft, skal følgende avklares:
 - Ordninger for registrering av kirkelige handlinger, samt inn- og utmeldinger.
 - Tilsetting og ivaretagelse av arbeidsgiverfunksjoner for prest og øvrige tilsatte i menigheten.
 - Avtale om rettigheter og forpliktelser ved eventuell oppløsning av valgmenigheten.
10. Kirkerådets direktør gis fullmakt til å godkjenne at nødvendige avtaler og avklaringer foreligger før opprettelsen trer i kraft.
11. Det bør arbeides videre med en helhetlig vurdering Den norske kirkes ordning for valgmenigheter, herunder behovet for eventuelle regelverksendringer, organisatoriske avklaringer og tilpasninger i digitale løsninger.

Saksorientering

1. Søknad og begrunnelse for søknaden

Kirkerådet har mottatt søknad om godkjenning som valgmenighet fra Kraftverket menighet. Menigheten er i dag tilknyttet Den Evangelisk Lutherske Frikirke.

Kraftverket menighet opplyser at den har hatt kirkelig tilknytning til Den Evangelisk Lutherske Frikirke siden 1999. Menigheten beskriver seg som en etablert luthersk menighet med gudstjenesteliv, forkynnelse, trosopplæring, diakoni, aktiv deltakelse fra lekfolk og en tydelig forståelse av menigheten som et ansvarsbærende fellesskap av dømte og troende.

Menigheten begrunner søknaden med at endringer i rammebetingelser og kirkelig praksis har gjort det vanskeligere å videreføre menighetslivet innenfor nåværende tilknytning, samtidig som menigheten ønsker å stå i et bredt evangelisk-luthersk kirkefellesskap. Søknaden fremhever at Den norske kirke fremstår som menighetens naturlige kirkelige tilknytningssted, forutsatt at menighetens teologiske, organisatoriske og kulturelle identitet kan videreføres innenfor Den norske kirkes ordning for valgmenigheter.

2. Ordningen med valgmenigheter i Den norske kirke

En valgmenighet er i rettslig forstand et ikke-geografisk sokn (Innst. O. nr. 62 (2004–2005) side 3). Det innebærer at en valgmenighet vil være et eget rettssubjekt som har rettigheter og forpliktelser, er part i avtaler med private og offentlige myndigheter og har partsstilling overfor domstoler og andre myndigheter, jf. trossamfunnsloven § 11 andre ledd

En valgmenighet er å anse som et ikke-geografisk sokn. Det innebærer at medlemmer i en valgmenighet vil ha de samme rettigheter og plikter i valgmenigheten som andre medlemmer i Den norske kirke har i sitt geografiske bostedssokn. Medlemmer som er registrert i en valgmenighet har kun tilhørighet og stemmerett i valgmenigheten.

I 2005 gjorde Kirkemøtet vedtak om forsøk med valgmenigheter (KM 09/05) etter at Bispemøtet hadde behandlet saken (BM 01/05), etter kirkeloven § 24. Innenfor denne forsøksordningen har Kirkerådet godkjent et forsøksprosjekt for Bymenigheten Sandnes som valgmenighet. Bymenigheten Sandnes er i dag den eneste permanente valgmenigheten i Den norske kirke.

Kirkeordning for Den norske kirke § 3 femte ledd slår fast at «Særskilt ordning for kategorialmenigheter og valgmenigheter fastsettes av Kirkemøtet». Kirkemøtet vedtok i 2019 regler om ordning for valgmenigheter, og disse ble fornyet uten endringer av Kirkemøtet i 2024. Regler om ordning for valgmenigheter av 13. april 2024 viderefører regler som ble vedtatt i 2019, og som igjen bygger på de vilkårene som lå til grunn for den tidligere forsøksordningen for valgmenigheter.

Kraftverket menighet ønsker som valgmenighet å bli en del av Den norske kirke. For å kunne opprette Kraftverket menighet som valgmenighet, må Kirkerådet vurdere og ta stilling til om vilkårene i Regler om ordning for valgmenigheter er oppfylt.

3. Saksbehandling og uttalelser fra berørte instanser

Regler om ordning for valgmenigheter § 1 sier at berørte instanser lokalt og regionalt skal gis anledning til å uttale seg. Oslo bispedømmeråd behandlet saken 13. april 2026 som sak 6/26. Flertallet i bispedømmerådet støttet at Kraftverket menighet sender søknad til Kirkerådet om å bli valgmenighet i Den norske kirke, og uttalte at Kraftverket kan bli en ressurs for utvikling av menighetslivet i Oslo bispedømme. Oslo bispedømmeråd uttrykte videre at rådet er åpent for ulike modeller for ivaretagelse av arbeidsgiveransvaret for prest i valgmenigheten.

Kirkelig fellesråd i Oslo har behandlet saken i flere omganger. I sak FR 04/26 fremgår det at fellesrådet er positivt til at Kraftverket menighet blir valgmenighet i Den norske kirke med representasjon i fellesrådet, og at fellesrådet er villig til å ivareta tilsetninger og andre arbeidsgiverfunksjoner for Kraftverket menighet.

4. Vurdering av vilkårene i Regler om ordning for valgmenigheter § 2

a) Dåpen som eneste forutsetning for medlemskap

Etter § 2 bokstav a er det et vilkår at dåpen er den eneste forutsetningen for medlemskap i valgmenigheten.

Valgmenigheten må ha dåp som eneste medlemskriterium slik som øvrige menigheter i Den norske kirke. Kraftverket menighet skriver i søknaden at valgmenigheten vil bestå av personer som aktivt slutter seg til denne, uavhengig av bosted, og at medlemmene vil være døpte.

b) Tilslutning til Den norske kirkes visjon

Etter § 2 bokstav b må valgmenigheten dele Den norske kirkes visjon, slik den er uttrykt av Kirkemøtet.

Den norske kirkes visjon er retningsgivende for arbeidet i menighetene, og valgmenigheten må kunne stille seg bak den sist vedtatte visjonen og arbeide for den. Kraftverket menighet skriver uttrykkelig i søknaden at menigheten vil stille seg bak Den norske kirkes gjeldende visjon, slik den er vedtatt av Kirkemøtet.

c) Prest med ansvar for Ord og sakrament

Etter § 2 bokstav c må valgmenigheten ha en ordinert (vigslet) prest som er ansvarlig for å forvalte Ord og sakrament.

Valgmenigheten har selv ansvar for å knytte til seg denne presten, enten ved egen ansettelse eller ved avtale med en annen arbeidsgiver. Denne presten blir underlagt Tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester, fastsatt av Kirkemøtet 16. november 2021, så langt den passer og skal utføre prestedtjenesten i samsvar med Den norske kirkes ordninger.

Kraftverket menighet skriver i søknaden at valgmenigheten vil ha regelmessig gudstjenesteliv med forkynnelse i samsvar med kirkens lære og med forvaltning av dåp og nattverd etter Den norske kirkes liturgiske ordninger. Menigheten skriver videre at den forplikter seg til å oppfylle kravet om å ha vigslet prest, eller person i tilsvarende posisjon, som ansvarlig for Ord og sakrament. I den grad ordningen for prestedtjeneste i valgmenigheten avviker fra regelverket, forutsettes dette avklart gjennom eventuelle dispensasjoner gitt av Oslo biskop.

Oslo bispedømmeråds saksorientering viser til at regelverket krever en vigslet prest og at dette vilkåret, på tidspunktet for bispedømmerådets behandling, ikke var oppfylt. Det fremgår samtidig at Oslo biskop hadde sendt søknad til Evalueringsnemnda med anbefaling om at Kraftverkets pastor kunne vurderes som prest i Den norske kirke på grunnlag av særlige kvalifikasjoner, og at Evalueringsnemnda nylig har godkjent søknaden.

I søknaden om godkjenning som valgmenighet, ber Kraftverket om flere dispensasjoner fra Den norske kirkes ordninger for prestedtjenesten. Disse dispensasjonsspørsmålene vil bli omtalt i det følgende:

○ Gudstjenesteledere som ikke er vigslet prest

I søknaden ber Kraftverket menighet om dispensasjon til at valgmenigheten kan benytte gudstjenesteledere som ikke er vigslet prest. Dette er i samsvar med menighetens etablerte og langvarige praksis. Tjenesteordning for biskoper § 10 andre ledd sier at «Biskopen kan gi egnede lekfolk som på ansvar og under tilsyn av prest utfører assisterende tjeneste under tjenestefrihet eller ledighet i en pretestilling, fullmakt til å forrette forordnede gudstjenester, dåp, nattverd og gravferd». Denne bestemmelsen gir Oslo biskop mulighet til å imøtekomme dispensasjonsønsket ved å gi fullmakter til gudstjenesteledere som ikke er vigslet prest.

○ Hyrdeordning i valgmenigheten

Kraftverket menighet søker om dispensasjon til å etablere en hyrdeordning i valgmenigheten der enkelte medlemmer av menighetsrådet, etter nødvendig opplæring, gis særskilt hyrdeansvar. Innenfor denne ordningen søkes det om at medlemmer av menighetsrådet kan gis ansvar for sakramentsforvaltning, forkynnelse og undervisning, pastoral omsorg og sjelesorg, samt åndelig ledelse i menighetens liv. Ordningen er teologisk forankret i en historisk og vedvarende praksis slik denne har vært utøvd i Den Evangelisk Lutherske Frikirke, og i Kraftverket menighet, med eldste i vedvarende tjeneste.

Oslo biskop vil kunne veilede om hvordan den ønskede hyrdeordningen kan innpasses og praktiseres innenfor Den norske kirkes gjeldende ordninger. En slik hyrdeordning forutsetter at biskopen kan gi det enkelte menighetsrådsmedlem fullmakter til gudstjenesteleidelse og sakramentsforvaltning i henhold til Tjenesteordning for biskoper § 10 andre ledd. Dette betyr at menighetsrådsmedlemmer som er med i hyrdeordningen ikke automatisk har fullmakter. Det må søkes om fullmakter for hvert enkelt menighetsrådsmedlem.

○ Språk i gjennomføringen av gudstjenestens liturgi

Kraftverket menighet søker om dispensasjon til å benytte et mer hverdagsnært og muntlig språk i gjennomføringen av gudstjenestens liturgi. Denne språklige praksisen har vært en del av menighetens gudstjenesteliv helt fra begynnelsen og utgjør en vesentlig del av menighetens identitet og selvforståelse.

Hovedregelen er at gudstjenester og kirkelige handlinger skal gjennomføres etter de liturgiene som er vedtatt av Kirkemøtet. Alminnelige bestemmelser for ordning for hovedgudstjeneste bokstav A punktene 5 og 6 sier at regelverket (ordningen for hovedgudstjeneste) bare fravikes kan dersom ordningen selv eller de enkelte ledd åpner for det, og at biskopen kan i særlige tilfeller samtykke i et opplegg av søndagens gudstjeneste som avviker fra gjeldende ordning. Dette betyr at dersom valgmenigheten ønsker å benytte et mer hverdagsnært og muntlig språk i liturgiene, kan menigheten søke om godkjenning hos biskopen.

○ Bruk av liturgiske klær

Det bes videre om dispensasjon fra eventuelle bestemmelser, retningslinjer eller uskrevne normer i Den norske kirke som gjelder bekledning for prester eller andre med liturgisk og forkynnende tjeneste. Gjeldende praksis i Kraftverket menighet med uformell bekledning i gudstjenester og kirkelige handlinger ønskes videreført.

Regler om bruk av liturgiske klær punkt 1.1, fastsatt av Kirkemøtet 13. april 2024, sier at liturgisk drakt bæres av prest under utførelse av liturgiske tjenesteoppdrag. Liturgisk drakt for prest er alba med rettstilt stola. Eventuelle avvik fra denne ordningen må vurderes innenfor biskopens tilsyns- og liturgimyndighet. Oslo biskop kan ha dialog med Kraftverket menighet om bruken av liturgiske klær i valgmenigheten.

d) Ansvar for alle kirkelige handlinger for valgmenighetens medlemmer

Etter § 2 bokstav d må valgmenigheten være villig til å ta ansvar for alle kirkelige handlinger for menighetens medlemmer.

Det fremgår ikke tydelig av Kraftverket menighets søknad om de som valgmenighet vil ta på seg ansvar for dåp, vigsel, gravferd og konfirmasjon for sine medlemmer. Kirkelig fellesråd i Oslo skriver imidlertid i sak FR 04/26 at kirkevergen har avklart at Kraftverket menighet er villig til å ta ansvar for alle kirkelige handlinger for valgmenighetens medlemmer. Fellesrådet vil legge administrativt til rette for dette hvis Kirkerådet godkjenner Kraftverket menighet sin søknad.

Valgmenighetens prest vil ha ansvar for å gi melding til den som får lokalt ansvar for medlemsregisteret, slik at opplysninger om kirkelige handlinger i valgmenigheten blir registrert i samsvar med forskrift om Den norske kirkes medlemsregister.

e) Forsvarlig økonomisk fundament

Etter § 2 bokstav e må det foreligge et forsvarlig økonomisk fundament for valgmenigheten.

Dersom valgmenigheten har ansatte og andre forpliktelser, er det nødvendig at det foreligger tilstrekkelig økonomisk grunnlag for dette. Kommunens økonomiske ansvar etter trossamfunnsloven § 14 andre ledd omfatter ikke valgmenigheter.

Kraftverket menighet skriver i søknaden at menigheten vil ha et selvstendig og bærekraftig økonomisk grunnlag basert på gaver, frivillige bidrag og øvrige inntekter fra medlemmer og støttespillere. Menigheten erkjenner uttrykkelig at økonomisk ansvar for valgmenigheter ikke påligger kommunen, og forplikter seg til å dekke løpende kostnader knyttet til gudstjenesteliv, menighetsdrift og lønnede eller frivillige tjenester.

Kirkelig fellesråd i Oslo vurderer at Kraftverket har et bevisst og sunt forhold til økonomi, basert på menighetens omtale av økonomi og aktiviteter i årsmelding for 2024, samt samtaler om økonomisk situasjon, leieforhold, givertjeneste og fremtidige ansettelser.

Oslo bispedømmeråd vurderer at Kraftverket vil ha et selvstendig og bærekraftig økonomisk grunnlag, basert på gaver fra medlemmer og støttespillere, og at menigheten forplikter seg til å dekke løpende utgifter knyttet til drift, inkludert lønn.

Det foreligger positive vurderinger av Kraftverket menighets økonomiske fundament fra Kirkelig fellesråd i Oslo og Oslo bispedømmeråd, samt en positiv egenvurdering fra menigheten. Det kan derfor legges til grunn at det foreligger et tilstrekkelig forsvarlig fundament for valgmenigheten.

5. Vurdering av vilkårene i Regler om ordning for valgmenigheter § 3

a) Registrering av kirkelige handlinger, samt inn- og utmeldinger

Reglene § 3 sier at det i godkjenningsprosessen må avklares hvordan valgmenigheten skal registrere kirkelige handlinger, samt innmeldinger og utmeldinger.

Registreringen skal følge samme ordninger og bestemmelser som for soknemenigheter i Den norske kirke, så langt disse passer. I kirkeordningen § 5 om registrering i Den norske kirkes medlemsregister står det at «Medlemmer registreres i Den norske kirkes medlemsregister» og at «Opplysninger om døpte, konfirmerte, vigsler til ekteskap, jordfestelser ved prest i Den norske kirke samt inn- og utmeldinger skal også inntas i registeret.»

o Innmelding av medlemmer ved etableringen av valgmenigheten

Ved opprettelse av en valgmenighet, vil det være nødvendig å knytte medlemmer av Den norske kirke til valgmenighetssoknet. Medlemskap ved opprettelse av en valgmenighet krever aktivt, frivillig og informert samtykke. Personer som blir medlemmer i Den norske kirke må ha meldt seg ut av annet trossamfunn. Kraftverket menighet kan dermed ikke kollektivt overføre medlemmer fra Den Evangelisk Lutherske Frikirke til Den norske kirke.

Ved opprettelsen av Kraftverket som valgmenighet, må derfor nåværende medlemmer av Kraftverket menighet selv aktivt melde seg inn. Medlemskap i Den Evangelisk Lutherske Frikirke må være avsluttet før innmelding i Den norske kirke. Det vil før opprettelsen utarbeides en prosedyre og veiledning for innmelding og registrering i valgmenigheten for de som i dag er medlemmer av Kraftverket menighet i Den Evangelisk Lutherske Frikirke. Prosedyren bør utformes slik at etableringen av valgmenigheten kan gjennomføres på en praktisk og hensiktsmessig måte innenfor dagens regelverk.

o Innmelding i og utmelding av Den norske kirke

Ved innmelding i og utmelding av Den norske kirke følger valgmenigheten de samme ordninger og bestemmelser som for soknemenigheter i Den norske kirke så langt disse passer. Det gjelder blant annet Regler om innmelding i og utmelding av Den norske kirke, fastsatt av Kirkemøtet 14. november 2021 m

Det vil før opprettelsen av valgmenigheten bli utarbeidet en prosedyre og veiledning for innmelding og registrering for de som etter opprettelsen ønsker tilknytning til valgmenigheten. Dersom det i det videre arbeidet avdekkes behov for regelendringer, vil dette bli lagt frem for Kirkerådet som egen sak.

Melding om utførte kirkelige handlinger i valgmenigheten

Kirkebokføreren skal gi melding til den som ivaretar det daglige ansvaret for medlemsregisteret i vedkommende sokn om dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd. Kirkelig fellesråd i Oslo peker på at en valgmenighet som del av Den norske kirke i Oslo må ta i bruk de samme verktøyene som øvrige menigheter, herunder systemer for registrering av gudstjenester, kirkelige handlinger og aktiviteter.

Kirkelig fellesråd i Oslo er behandlingsansvarlig for medlemsregisteret på fellesrådsnivå. Fellesrådet vil i denne egenskapen kunne samarbeide med Kraftverket menighet om praktiske ordninger for registrering av kirkelige handlinger som dåp, konfirmasjon, vigsel og gravferd.

b) Tilsetting og ivaretagelse av andre arbeidsgiverfunksjoner

Reglene § 3 sier at det i godkjenningsprosessen må avklares hvordan valgmenigheten skal løse oppgaver som gjelder tilsetting og ivaretagelse av andre arbeidsgiverfunksjoner.

Kraftverket menighet skriver i søknaden at menigheten på opprettelsestidspunktet er selvfinansiert med sine stillinger og vil selv ha arbeidsgiveransvar for presten som er ansatt. Samtidig forutsettes øvrige ansatte organisert innenfor Kirkelig fellesråd i Oslos arbeidsgiverorganisasjon.

Oslo bispedømmeråd har beskrevet to modeller for prestestillingen: Enten at Kraftverket menighet selv har arbeidsgiveransvar for en selvfinansiert prestestilling, eller at bispedømmerådet blir arbeidsgiver mot at menigheten finansierer kostnadene. Oslo bispedømmeråd peker på at denne modellen innebærer at bispedømmerådet får fullt arbeidsgiveransvar, med de rettigheter og plikter dette medfører, og at bispedømmet vil stå ansvarlig dersom valgmenigheten ikke klarer å finansiere stillingen.

Kirkelig fellesråd i Oslo har stilt seg positiv til å ivareta tilsettinger og andre arbeidsgiverfunksjoner for Kraftverket menighet, og har i sak FR 04/26 omtalt at Kraftverket menighet ønsker at administrativt ansatte skal overføres til Kirkelig fellesråd i Oslo med de rettigheter og plikter dette innebærer.

Det er nødvendig at organiseringen av arbeidsgiveransvaret er tydelig avklart før opprettelsen av valgmenigheten. Det bør utarbeides en skriftlig avtale om arbeidsgiveransvaret mellom Kraftverket, Kirkelig fellesråd i Oslo og eventuelt Oslo bispedømmeråd. Det bør særlig avklares hvem som er formell arbeidsgiver for konkrete stillingskategorier, hvem som dekker lønn, pensjon, arbeidsgiveravgift og forsikringer, hvilke tariff- og personalreglementer som gjelder, og hvordan risiko ved eventuell manglende finansiering håndteres.

c) Rapportering av valgmenighets årsstatistikk

Reglene § 3 sier at det i godkjenningsprosessen må avklares hvordan valgmenigheten skal rapportere årsstatistikk.

Kirkelig fellesråd i Oslo legger til grunn at dersom valgmenigheten går inn i Den norske kirkes registreringsrutiner og blir en del av «Kirka vår», vil årsstatistikken følge samme mønster som for andre menigheter i Oslo.

d) Avtaler som skal gjelde dersom valgmenigheten blir oppløst

Reglene § 3 sier at det i godkjenningsprosessen må avklares hvilke avtaler som skal gjelde dersom valgmenigheten blir oppløst.

For det tilfelle at det ikke lenger er grunnlag for videreføring av valgmenighetens virksomhet, skal det foreligge en avtale som beskriver hvordan oppløsning skal foregå. Konkret betyr dette at det før godkjenningen må avklares hvordan en eventuell senere oppløsning og avvikling av valgmenigheten skal foregå.

Det bør stilles som vilkår at det før opprettelsen av valgmenigheten foreligger avtale om eventuell oppløsning, avvikling, rettigheter og forpliktelser, herunder håndtering av eiendeler, gjeld, ansatte, arkiv, medlemskap og eventuelle midler overført fra tidligere rettssubjekt.

6. Vurdering av vilkåret i Regler om ordning for valgmenigheter § 4

Reglene § 4 fastsetter at valgmenigheten er underlagt tilsyn av biskopen i bispedømmet der valgmenigheten ligger.

En valgmenighet står under tilsyn av biskopen i bispedømmet der menigheten har sin adresse, og knyttes normalt til det prostiet den geografisk hører til. Kraftverket menighet skriver at den ønsker, anerkjenner og forplikter seg på biskopens tilsyn, og ser tilsynet som en integrert del av kirkens liv og ordning.

7. Vurdering av vilkåret i Regler om ordning for valgmenigheter § 5

Reglene § 5 fastsetter at valgmenigheten skal ha et menighetsråd som velges av medlemmene.

Kraftverket menighet skriver at valgmenigheten skal ha et menighetsråd valgt av medlemmene, i samsvar med kirkeordningens bestemmelser, og at menighetsrådet skal ivareta ansvar for gudstjenesteliv, menighetsarbeid, økonomi, forvaltning og samarbeid med kirkens organer.

Valget holdes i tråd med Kirkevalgreglene så langt bestemmelsene passer. Ved opprettelse i valgperioden velger medlemmene av valgmenigheten menighetsråd på et menighetsmøte, jf. Kirkevalgreglene § 16-3 om suppleringsvalg til menighetsråd.

8. Vurdering av vilkåret i Regler om ordning for valgmenigheter § 6

Reglene § 6 gir Kirkerådet adgang til å knytte valgmenigheten organisatorisk til kirkelig fellesråd, regionale og nasjonale kirkelige organer.

Kirkelig fellesråd i Oslo har vært positivt til at Kraftverket menighet blir del av fellesrådet med representasjon. Dersom fellesrådet skal ivareta arbeidsgiveransvar eller arbeidsgiverfunksjoner, er det naturlig at valgmenigheten knyttes til fellesrådet.

Kraftverket menighet bør knyttes til Kirkelig fellesråd i Oslo. Dette vil gi valgmenigheten en tydelig organisatorisk innplassering som et sokn i Den norske kirkes organisasjon.

9. Vurdering av vilkåret i Regler om ordning for valgmenigheter § 7

Reglene § 7 sier at bestemmelsene i kirkeordningen om sokn og menighetsråd gjelder for valgmenigheter så langt de passer når det ikke er gjort unntak ved godkjenningen.

Kirkeordningen § 19 andre ledd fastsetter at det skal være kirke i hvert sokn. Trossamfunnsloven § 14 andre ledd bestemmer at kommunen gir tilskudd til kirkens virksomhet lokalt, blant annet til bygging, vedlikehold og drift av kirkebygg.

Siden en valgmenighet rettslig sett er et ikke-geografisk sokn, vil bestemmelsen om at det skal være en kirke i soknet i utgangspunktet også gjelde for Kraftverket menighet som valgmenighet. Søknaden gir imidlertid ikke uttrykk for at Kraftverket menighet ønsker eller har behov for eget kirkebygg. Det bør derfor gjøres unntak ved godkjenningen, slik at det tydelig fremgår at opprettelsen av valgmenigheten ikke medfører plikt til å etablere, eie, drifte eller finansiere kirkebygg i det ikke-geografiske soknet.

10. Samlet vurdering

Det kan legges til grunn at Kraftverket menighets søknad i hovedsak oppfyller vilkårene i reglene om valgmenigheter. Menigheten er etablert, har et tydelig menighetsliv, forankrer søknaden i Den norske kirkes bekjennelse og visjon, anerkjenner biskopens tilsyn og ønsker å inngå i Den norske kirkes struktur.

De lokale og regionale uttalelsene er positive. Oslo bispedømmeråd støtter at søknaden sendes Kirkerådet og vurderer at Kraftverket kan bli en ressurs for menighetslivet i Oslo bispedømme. Kirkelig fellesråd i Oslo er positivt til at Kraftverket blir valgmenighet og har uttrykt vilje til å ivareta arbeidsgiverfunksjoner.

Det er flere forhold som må avklares før opprettelsen kan tre i kraft. Dette gjelder blant annet inn- og utmelding, medlemsregistrering, prestatetjeneste i menigheten, arbeidsgiveransvar og avtale om eventuell oppløsning. Noen forhold overlates til biskopen å avklare. Dette gjelder særlig det som krever fullmakt til biskopen.

Behandlingen av denne søknaden viser at ordningen med valgmenigheter reiser prinsipielle, organisatoriske og praktiske spørsmål som bør vurderes i en bredere sammenheng. Det kan derfor være grunn til å foreta en helhetlig gjennomgang av Den norske kirkes ordning for valgmenigheter, herunder behovet for eventuelle teologiske og ekklesiologiske vurderinger, regelverksendringer, organisatoriske avklaringer og tilpasninger i digitale løsninger.

Det anbefales at Kirkerådet godkjenner Kraftverket menighet som valgmenighet med virkning fra 1. januar 2027, men at godkjenningen gjøres betinget av at nødvendige avtaler og avklaringer foreligger før ikrafttredelsen.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Godkjenning av Kraftverket som valgmenighet kan få administrative konsekvenser for Kraftverket menighet, Kirkelig fellesråd i Oslo, Oslo biskop og Oslo bispedømmeråd og Kirkerådet. Dette fordi det for valgmenigheten må etableres ordninger for blant annet arbeidsgiveransvar, prestatetjeneste, medlemsregistrering, registrering av kirkelige handlinger, rapportering, økonomiforvaltning, valg og menighetsrådsarbeid, arkiv, samt eventuell representasjon i Kirkelig fellesråd i Oslo

Kraftverket menighet opplyser at menigheten vil være selvfinansiert som valgmenighet, basert på gaver, frivillige bidrag og øvrige inntekter, og at den vil dekke løpende kostnader knyttet til drift og tjenester. Selv om menigheten legger til grunn at den skal bære egne kostnader, kan opprettelsen likevel få økonomiske konsekvenser for andre kirkelige organer, særlig dersom disse påtar seg arbeidsgiver-, registrerings- eller tilretteleggingsoppgaver.

Kirkelig fellesråd i Oslo har vurdert Kraftverkets økonomi positivt, men har samtidig pekt på at økonomi er et sentralt avklaringspunkt. Dette gjelder særlig dersom administrativt ansatte skal lønnes gjennom fellesrådet, eller dersom valgmenigheten får behov for tilgang til lokaler. Dersom fellesrådet skal ivareta arbeidsgiverfunksjoner eller stille lokaler til disposisjon, kan dette gi økonomiske konsekvenser for Kirkelig fellesråd i Oslo.

Det er også aktuelt at fellesrådet, som lokal behandlingsansvarlig for Den norske kirkes medlemsregister, får flere oppgaver knyttet til registrering av kirkelige handlinger i valgmenigheten, samt inn- og utmeldinger. Det kan også få økonomiske konsekvenser for fellesrådet hvis de påtar seg administrativt ansvar knyttet til medlemsregisteret.

Dersom Oslo bispedømmeråd blir arbeidsgiver for valgmenighetens prest, kan dette innebære økonomisk risiko for bispedømmet dersom menigheten ikke klarer å finansiere stillingen. Dette er uttrykkelig fremhevet i Oslo bispedømmeråds saksorientering.

Det kan være aktuelt å tilpasse de tekniske løsningene i medlemsregisteret ytterligere til ordningen med valgmenigheter. Dette gjelder særlig funksjonaliteten på «Min side». Disse tilpasningene kan medføre økonomiske kostnader for Kirkerådet.

Eventuell økonomisk støtte, ressursbruk eller forpliktelser for bispedømmeråd, kirkelig fellesråd eller andre kirkelige organer avklares og behandles særskilt etter gjeldende ordninger.